PSY2205 – Høst 2023 – Eksamen

Prinsipper for karakterfastsettelse

Elementer som må være på plass er definisjoner og bruk av faguttrykk, teori og empiri. Det er ikke tilstrekkelig med «sunn fornuft». Sensor vil at kandidaten skal vise selvstendighet gjennom argumenter og drøfting. Dette åpner for at studenten kan ha ulike vinklinger i sin besvarelse, og derfor følger kun faktorer og tema som kan være eksempler på hva en kandidat kan fokusere på i oppgaven.

Ved karaktersettelse, kan sensorveiledningen brukes som veiledning. Kandidatens oppgave må ikke ha 100% overensstemmelse for å få full uttelling. Om kandidaten trekker inn flere av punktene, har ok redegjørelse, ok til manglende drøfting, tilsvarer det karakteren C. Om kandidaten trekker inn mange punkter, har god redegjørelse for disse, samt drøfter, reflekterer og argumenterer, så vil det kunne tilsvare en B. En oppgave med svært god drøfting og refleksjoner knyttet til empiri og teori og som viser svært god forståelse av tema, og som har detaljkunnskap vil kunne tilsvare en A. Oppgavene er brede og kan oppleves som omfattende. Kandidaten kan derfor foreta avgrensninger i forhold til temaer og teorier. Slike avgreninger bør begrunnes på en tydelig og meningsfull måte. Det er derfor mulig å besvare oppgavene svært forskjellige. Ta høyde for dette når du sensurerer.

Karakterbeskrivelse finnes her: https://www.uio.no/studier/eksamen/karakterer/fagspesifikk-karakterbeskrivelse/sv-psi-201104.pdf

To av følgende tre spørsmål skal besvares:

1. Beskriv og drøft barns og ungdommers utvikling av prososial atferd; hvilke miljømessige faktorer fremmer prososial atferd?

   Discuss and describe prosocial development in children and adolescents; which environmental factors facilitate prosocial behaviors?

2. Diskuter sentrale konsepter og modeller i resiliens fra et utviklingsperspektiv.

   Discuss key concepts and models in developmental resilience.

3. Describe factors associated with wellbeing and discuss what factors could promote wellbeing.

Beskriv faktorer relatert til livskvalitet og diskuter hvilke faktorer som bidrar til bedre livskvalitet.

Question 1

Beskriv og drøft barns og ungdommers utvikling av prososial atferd; hvilke miljømessige faktorer fremmer prososial atferd?

Discuss and describe prosocial development in children and adolescents; which environmental factors facilitate prosocial behaviors?

Should be discussed:

1. Provide definition of prosocial behavior. At **a minimum requirement**: e.g. "Prosocial behavior typically is defined as voluntary behavior intended to benefit another". Very good answer would also provide distinction between prosocial behavior and other empathy-related responses (sympathy, empathy and personal distress) p.301-302 in Zelazo chapter 13.

2. On the topic of development over time (infancy): they should mention Hoffman's Stage Theory and early Development (p. 302 in Zelazo Chaper 13). A very good answer would not just describe the pattern but also say something about the degree of empirical support for this theory.

3. On the topic of development across childhood and adolescence (p.303-304 , Zelazo chapter 13, Nantel-Vivier, and Eisenberg). Generally linear increases in childhood but then some temporary decline in adolescence. Large individual variation – but evidence for rank-order stability. A very good answer would go beyond plain description of developmental patterns but also mention development in other arenas (such as cognitive and socioemotional, moral) that have implication for prosocial development and mention some empirical studies (for example Nantel-vivier). A good answer should also note on sex differences (girls generally more prosocial) but also discuss sources of these differences (some might be real but some might be cultural expectations that impact how we describe children's' behavior etc.) – p. 309 in zelazo chapter 13).
   minimum requirement for point 2 and 3: general developmental patterns described

4. The focus here are environmental factors, however, I would expect **at minimum** a short sentence acknowledging the role of genetics/temperament before moving on to the environmental factors.

5. The second half of the exam should discuss environmental factors that facilitate prosocial behavior. Student should discuss parental practices (p. 310-314) : for example parents play role in whether children internalize prosocial motives, important factors such as: prosocial modeling, having high expectations, inductive parenting etc. Non parental sources (p- 314-318) such as peers, teachers and cultures could also be included. A good alternative would be also discussion school-based intervention programs. I would expect that the students write either more broadly about all these different sources, or choose one (for example parental practices) but then I would expect them to provide much more detail. **Minimal requirement** is to mention an external source and write something more than just general knowledge about the world.

Positive to Discuss:

1. Say something about why prosocial behavior is important (all sorts of adaptive correlates e.g. p. 307-308 Zelazo chaper 13).

2. The students could also describe the difference cognitive and socioemotional skills that comprise prosocial behavior (sympathy, empathy, emotional regulation, emotion understanding, theory of mind, self-regulatory skills such as attention and inhibitory control)

3. Discuss how some of the research is only correlational, which makes it difficult to draw conclusions, the need for experimental research are needed to delineate causal factors are needed (and some of the school interventions are that)

Relevant Sylabus:

- Zelazo chaper8
- Zelazo chaper 13
- Eisenber 1999
- Nantel-Vivier

Question 2

Diskuter sentrale konsepter og modeller i resiliens fra et utviklingsperspektiv.

Discuss key concepts and models in developmental resilience

Elementene som trekkes frem må gi en grundig beskrivelse og definisjon av hva resiliens er, og må kunne diskutere og definere risiko og beskyttende faktorer. Kandidaten må kunne beskrive og forklare hva risiko og beskyttende faktorer er. Resiliens i utviklingspsykologi handler særlig om å ha opplevd eller være utsatt for risiko i miljøet og hvordan en overkommer denne type risiko. Kandidaten må foreta noen valg om hva vedkommende skal trekke frem av modeller.

Burde kunne diskutere:

- Definere og beskrive arv og miljø, gi en forståelse av at det er en interaksjon mellom miljø og gener er sentralt i resiliens litteraturen.
- Forstå at vi må benytte longitudinelle design for å forstå resiliens i et utviklingsperspektiv.
- Gi en forståelse av at noen barn er mer sårbare for negativt miljø, men at under gode miljøbetingelser kan de gjøre det bra (bedre enn barn som ikke har like høy plastisitet).
- Trekke frem minst en eller flere modeller for resiliens (det kan være for eksempel kompensasjonsmodellen, moderatorer, transaksjonsmodellen; differential susceptibility; Bronfrenbrenner)
- Gi eksempler på teori eller modeller eksempel på slik model er (økologisk model/Bronfennbrenner, det kan være gxmiljø interaksjon/differential susceptibility, Dual-process modellen.
- Kunne beskrive og gi eksempler på en eller flere ulike studier som belyser resiliens.

Positivt å diskutere:

- Definere resiliens som system, og kunne gi eksempler på det.
- Diskutere hva vi mener med systemer (eks biologisk, psykologisk, sosial, mekanisk eller miljøet. Eller det kan være ulike nivåer: slik som individ, familie eller institusjon/samfunn og nettverk).
- Beskrive en eller flere prinsipper i lys av system perspektivet (som referert til av enten Masten, Chicchetti eller Ungar's syv prinsipper).
- Forklare moderator/mediator i resiliens perspektivet.
- Trekke frem empiri i lys av resiliesnmodeller/teorier.
- Forklare moderator/mediator i lys av modellen og resiliens perspektivet.
- Metoder for å studere forske på resiliens.
- Diskutere metoder for resiliens via «person-focused or pathway models and variable-focused models and cascades». Gi eksempler på dette

Andre faktorer som kan trekkes inn:

- Gi empiriske eksempler på studier på resiliens.
- Gi beskrivelse av utvikling og psykopatologi, som for eksempel ved å definere temperament, internaliserende vansker og eksternaliserende vansker, men da kun i lys av resiliens eller DS perspektivet.
- Kunne navnet på sentrale forskere (eks Jay Belsky, Michael Rutter, Norm Garmezy, Emmy Werner).
- Konkretisere og beskrive i detalj ett eller to sentrale empiriske studier.

- Gi et historisk overblikk av resiliens fra enkle risikofaktorer til mer komplekse systemer.

Pensum:

Ungar, M. (ed) (2021). Multisystemic resilience: Adaptation and transformation in contexts of change. Oxford University Press.

Resilience in Developmental Systems. Principles, Pathways, and Protective Processes in Research and Practice, Ann S. Masten

Bronfenbrenner (1994)

Sameroff (2010)

Ogden & Hagen Ch1

Oxford Handbook Ch18

Werner & Smith 1979

Findings from the Kuai study

Question 3

Describe factors associated with wellbeing and discuss what factors could promote wellbeing.

Beskriv faktorer relatert til livskvalitet og diskuter hvilke faktorer som bidrar til bedre livskvalitet.

The determinants of wellbeing (WB) cover a wide range of factors. It is not expected from the candidate to exhaust the discussion including every single factor, but the candidate should demonstrate a general, comprehensive understanding, including both Genetics and environmental elements. Interventions that increase WB could be derived from the previously discussed wellbeing determinants.

Should be discussed

1. WB is partially determined by Genetics;
2. Physical health as a predictor of WB;
3. Some personality traits are associated with higher or lower WB
4. Education and income are positively correlated with WB. Regarding income, students can either describe a “plateau” in WB when reaching a certain income level (75,000 USD), or the most recent literature, where there is no plateau and the WB continues increasing.

5. No differences in WB based on biological sex;
6. “U shape” of WB across the lifespam, with the lowest levels in mid-life.
7. Measures to increase WB include, for example, cultivating gratitude through counting one’s blessings or expressing it through writing and sharing a gratitude letter, performing acts of kindness, visualizing one’s best possible self in the future, using one’s character strengths in new ways, savoring experiences, spending money on others, interacting with strangers or“weak ties” (e.g., classmates), writing about one’s positive experiences, or sharing these positive experiences with others, hope and well-being therapy. Measures could also be combined in a formal intervention, e.g., the “5 Ways to Wellbeing” (connect, get active, take notice, learn, give).

Positive to Discuss:

1. The heritability of WB is aprox. 40%;
2. Poor physical health is a predictor of low WB, and this association is mediated by social support, resilience and spirituality.
3. Among the Big 5, Openness to experience, agreeableness, extraversion, and conscientiousness are positively associated with WB, whereas neuroticism is negatively associated.
4. The determinants of wellbeing have been mainly studied in adults, leading to a knowledge gap regarding the development of wellbeing in children. One element described to affect children is increase social inequality.
5. WB is not the mere opposite of “illbeing”, so specific measures should be adopted to promote WB that might be different from those that prevent illbeing.

Could also be included:

1. How the concept of wellbeing varies between cultures, which could ultimately impact its determinants;

Relevant syllabus:

Diener, E., Heintzelman, S. J., Kushlev, K., Tay, L., Wirtz, D., Lutes, L. D., & Oishi, S. (2017). Findings all psychologists should know from the new science on subjective well-being. Canadian Psychology / Psychologie canadienne, 58(2), 87–104. https://doi.org/10.1037/cap0000063

Diener, E., Oishi, S., & Tay, L. (2018). Advances in subjective well-being research. Nature human behaviour, 2(4), 253–260. https://doi.org/10.1038/s41562-018-0307-6